

John Owen

Bij de verklaring van John Owen over de rechtvaardigmaking heb ik gebruik gemaakt van de doctoraalscriptie theologie van A. Kort, thans predikant bij de Oud Ger. Gem. in Ned. 1)

De hieronder geschreven tekst bestaat dus uit fragmenten uit deze scriptie. Gemakshalve verwijs ik iedere keer naar de bladzijde van de scriptie, waar het betreffende fragment staat.

Rechtvaardigmaking op de eerste daad des geloofs.

Volgens John Owen bestaat de natuur van het ware geloof in een hartelijke goedkeuring van en een berusten in de weg der rechtvaardigheid en behoudenis door Jezus Christus. Het Evangelie is nodig tot bekendmaking of verklaring van de weg der rechtvaardiging en zaligheid. (blz. 36)

Wezenlijk behoort tot het geloof een oprechte verloochening van alle andere wegen en middelen tot verkrijging van gerechtigheid, leven en zaligheid. Er ligt een toestemming van de wil in opgesloten, om de vergiffenis der zonden en de gerechtigheid voor God te verkrijgen. Dit is wat genoemd wordt *het komen tot Christus, het aannemen van Hem, het berusten van het hart in God*. (blz. 36)

Een onafscheidelijk gevolg daarvan is het vertrouwen op God en Zijn barmhartigheid, vanwege de verzoening door Jezus Christus en het geloof in Zijn bloed. Door dit ware zaligmakende geloof is het onmogelijk om in moedeloosheid en wanhoop weg te zinken. (blz. 37)

De werkzaamheid van het geloof in de rechtvaardiging wordt in Gods Woord een aangrijpen, een aannemen van Christus, van Zijn gerechtigheid en van de vergeving der zonden genoemd. Dit betekent een ontvangen van de gerechtigheid van Christus, Die door God aangeboden, toegereikt, geschonken of medegedeeld wordt. Dit geschiedt in de belofte van het Evangelie en wordt door het geloof als werktuig eigen gemaakt. (blz. 44)

Het zaligmakend geloof maakt in de rechtvaardiging gebruik van en heeft opzicht op Christus' persoon. Het beschouwt en omhelst Christus, Die al in de belofte voorgesteld is. (blz. 45)

Hoewel deze daad vooral gericht is op Christus' Hogepriesterlijke ambt, worden de overige ambten niet uitgesloten. Het geloof is werkzaam omtrent Christus in al Zijn ambten. Niets van Christus mag uitgesloten worden als Voorwerp van het rechtvaardigend geloof. 2) Volgens Owen is de benaming zaligmakend en rechtvaardigend geloof één en hetzelfde. (blz. 45, 46)

Volgens John Owen zijn er mensen die beweren dat het kan dat iemand gelooft en vast op Christus vertrouwt ten leven en ter zaligheid en nochtans niet gerechtvaardigd is! Dit noemt Owen verwoestend voor het Evangelie en ergerlijk voor Godvruchtigen en in tegenspraak met het Goddelijk getuigenis!

Zij beroepen zich op de ondervinding van velen. Hoewel dit waar is, wil dat nog niet zeggen dat hun these waar is. Het zal dan ook niet moeilijk zijn om hen naar het licht en de regel van het Evangelie, in hun gemoed te overtuigen van de valsheid van die belijdenis wanneer zij tenminste aan zulk een heilzaam onderwijs het oor willen lenen, aldus Owen! (47)

1) A. Kort, The doctrine of justification by faith by John Owen, Genemuiden, 1992.

2) E. Erskine zegt dat wie Christus alleen aanneemt als Profeet, slechts verstandelijke kennis van hem heeft. Wie Christus alleen aanneemt als Priester, geeft blijk van onkunde, wat zich openbaart in de levenswandel. Hij waarschuwt voor het Neonomianisme, wanneer men Hem slechts aanneemt als Koning om naar Zijn wetten te luisteren. Al de werken, Veenendaal, 1978, VI, 27, 28.

Owen leerde dat het geloof, waardoor men gerechtvaardigd wordt, in niemand anders gevonden wordt dan in hen, die de Heilige Geest deelachtig zijn geworden. Door Hem worden zij met Christus verenigd en wordt hun natuur vernieuwd. Daarom wordt in hen een beginsel van alle deugden, genadegaven en een oprechte toeleg tot een Godvruchtige gehoorzaamheid gevonden. De genade van het geloof schenkt kracht aan alle andere genadegaven (zoals de liefde) en geeft vorm aan alle evangelische gehoorzaamheid. (48)

Volgens Owen brengt Rome, met zijn leer van de dubbele rechtvaardigmaking, verwarring in de gehele waarheid van het Evangelie. Ook de Socinianen leren dit, zij het op een andere wijze. Bij hen vindt de rechtvaardiging tragsgewijze voortgang.

Volgens Owen is er slechts één rechtvaardigmaking, die in één keer volmaakt geschiedt! (61)

Wel kan iemand gerechtvaardigd zijn en toch de verzekering van zijn rechtvaardiging in zijn eigen gemoed missen. Die verzekering hoort echter niet tot de natuur of het wezen van het geloof waardoor men gerechtvaardigd wordt en gaat er ook niet noodzakelijk mee vergezeld. De openbaring van iemands rechtvaardiging (bedoeld wordt hier de zekerheid of de bekendmaking van het vonnis, WvS) is geen tweede rechtvaardiging, maar de toepassing van de rechtvaardiging aan het geweten door de Heilige Geest. (61)

Rome heeft in het Trentse Concilie een definitieve kloof aangebracht tussen de protestanten door de vervloeking (anathema) uit te spreken over allen die de rechtvaardiging van de goddeloze door het geloof alleen en de toerekening van de gerechtigheid van Christus voorstaan. (62)

Elke ware gelovige wordt, zodra hij gelooft, terstond gerechtvaardigd! Het geloof verenigt met Christus en is de grondslag van de rechtvaardiging. Naar de Goddelijke verordening is er een onafscheidelijk verband tussen het ware geloof en de rechtvaardiging. (64)

Vierschaarbeleving in de wedergeboorte.

Bij de uitleg van de forensische betekenis van de rechtvaardigmaking blijkt duidelijk dat de vierschaarbeleving plaats vindt in de wedergeboorte. Na een heldere uitleg van de vierschaarbeleving wordt namelijk de vraag opgeworpen of de rechtvaardigmaking aan de vernieuwing door de Geest vooraf gaat, of dat de uitverkoren zondaren eerst vernieuwd worden, waarop de rechtvaardiging op datzelfde ogenblik plaatsvindt. Deze vraag heeft o.a. ook Halyburton beziggehouden. (blz. 67)

Omdat wedergeboorte, geloven en rechtvaardiging tegelijk geschieden is men bij wijze van uitdrukking verplicht om over elk van deze daden onderscheiden te denken en te spreken. (blz. 69)

Owen verklaart ook dat wij op geen andere wijze gerechtvaardigd moeten worden dan als Abraham, namelijk door toerekening. (blz. 70)

Vervolgens wordt alles als volgt samengevat:

Door het offer van Christus is God verzoend en kan Hij zondaren pardon verlenen. Gods deugden zijn door Christus verheerlijkt en Gods recht heeft genoegdoening gevonden. De verworven gerechtigheid van Christus wordt aan de uitverkorenen uit vrije genade toegerekend. Zij worden door de Heilige Geest ontdekt aan zonden, schuld en algehele verlorenheid. Duidelijk blijkt het hier te gaan om de eerste

overtuiging van zonden in de wedergeboorte. Kort verwijst hierbij namelijk naar de uitspraak van John Owen (in "Works", XXIV, 315 en III, 353) dat overtuiging nog geen bekering is, voordat de bekering is voltooid en het vernieuwende werk aanvangt. Zij leren als overtuigde zondaren Gods rechtvaardig oordeel kennen en de rechtvaardigheid daarvan erkennen. Zij worden voor Gods gericht gedaagd (vierschaarbeleving!) en volgens Gods barmhartigheid vrijgesproken op grond van Christus zoen en kruisverdienste. Door de vereniging met Christus in een waar, zaligmakend geloof zijn zij rein en gerechtvaardigd voor God. Gedurende hun verdere leven wandelen zij in een nieuw Godzalig leven, tot de dag van de algehele verlossing. (blz. 77)

Slotconclusie:

Identiek met Augustinus leerde Owen dat God altijd de eerste is, die de mens door genade roept. Die roeping wekt het geloof en de nieuwe wil. Het geloof leert hopen op wat het nog niet heeft. Hij geeft de mens de smaak der gerechtigheid en een vertrouwen op Gods hulp, dat gegrond is in de vleeswording, het lijden en de opstanding van Jezus Christus. God bereidt het hart en neigt het zonder dwang tot het geloven. Enerzijds verlicht de Heilige Geest de menselijke geest en geneest en versterkt de wil. Anderzijds gelooft de mens door een daad van zijn eigen wil. ³⁾ Het geloof is, naast het voor waar houden van de Schrift en het kinderlijk vertrouwen op God, het geloof in het volbrachte werk van de Middelaar. (78)

Geloof is *geloof in Christus*, Die geworden is tot Wijsheid, Gerechtigheid, Heiligmaking en Verlossing. Geloof en heiligmaking gaan altijd samen. Gelijk Augustinus, Luther en Calvijn, ziet Owen de rechtvaardigmaking (justificatio) als wedergeboorte (regeneratio)

Rechtvaardigmaking en heiligmaking zijn weldaden, door een eeuwige en ondeelbare band verbonden. Zowel Calvijn als Owen leerden dat beide weldaden alleen mogelijk zijn door de inplanting in Christus. Door deze inplanting krijgt de gelovige deel aan de genade en verlossing in Christus. Zonder geloof is er geen inplanting en gemeenschap met Christus, noch enige van de andere weldaden van God. Door de eenwording met Christus ontvangt de mens de tweevoudige genade van Christus, namelijk de verzoening met God en de heiliging door de Geest. De rechtvaardigmaking is vanaf het eerste moment volkomen, maar de heiligmaking onvolkomen.

Wedergeboorte (regeneratio) en heiliging (sanctificatio) zijn het antropologisch aspect van de realiteit van de inplanting (insertio). Inplanting in Christus (Insertio) betekent tegelijkertijd wedergeboorte (regeneratio) en heiliging (sanctificatio).

De mens wordt door het geloof gerechtvaardigd, wedergeboren en geheiligd.

Primaire factor in het proces van wedergeboorte is direct al de boetvaardigheid, wat op de continuïteit wijst. De meest gevorderde is, die zichzelf het meest heeft leren mishagen. Deze haasten zich tot God en verlangen naar Hem.

Owen zag met Augustinus, Luther en Calvijn de heiligmaking uitsluitend als het werk van de Heilige Geest. Zij maken geen scheiding tussen rechtvaardiging en heiliging, als van twee verschillende momenten of stadia. Hoewel er grote overeenstemming is tussen Luther, Calvijn en Owen, kritiseerde Owen wel hun gedachte dat de verzekering van het geloof tot de essentie van het geloof behoorde.

*****³⁾ Komt overeen met D.L. hfdst. 3 en 4, punt 11 en 12.